ELIMU INAYOZINGATIA UMAHIRI

GREDI YA 5 2026

TATHMINI ENDELEVU

JINA: ____NAMBARI YA TATHMINI: ________________

SHULE: ____ TAREHE: ______________________________.

SHUGHULI ZA KISWAHILI (KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA)

Muda: Dakika 10 kwa kila mwanafunzi
Jumla ya alama: 20 **(Alama 30)**

SEHEMU A: KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA (Alama 10)

Maagizo kwa Mwalimu: Mwalimu amsalimie mwanafunzi kisha amwambie:
"Nitakuuliza maswali na utayajibu kwa Kiswahili kwa sentensi fupi na wazi."

1. **Duka ni mahali pa aina gani katika jamii?** Eleza kwa sentensi moja.______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
2. **Muuzaji ni nani na anafanya kazi gani dukani?**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
3. **Mnunuzi ni nani na kwa nini huenda dukani?**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
4. **Taja bidhaa mbili au zaidi zinazoweza kupatikana dukani.**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
5. **Eleza kwa nini ni muhimu kuwa na adabu unapoongea na muuzaji dukani.**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
6. **Iwapo ungepewa pesa dukani, ungependa kununua nini na kwa nini?**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*

SEHEMU B: KUSOMA KWA SAUTI (Alama 20)

Maagizo: *Soma kifungu hiki kwa sauti:*

Hapo zamani za kale kulikuwa na mvulana mdogo aliyeitwa Kofi ambaye aliishi katika kijiji kidogo karibu na msitu. Kofi alipenda sana kutembea msituni na kuchunguza mazingira. Siku moja ya asubuhi yenye jua kali, aliamua kuingia msituni zaidi kuliko alivyowahi kufanya hapo awali. Alibeba kikapu kidogo akitumaini kukusanya matunda. Alipokuwa akitembea, alisikia ndege wakilia na majani yakipeperushwa na upepo. Ghafla aliona ndege mdogo amelala chini. Ndege huyo alikuwa amejeruhiwa na bawa lake lilikuwa limevunjika. Kofi alimchukua kwa upole na kusema, "Usiogope ndege mdogo, nitakusaidia." Alimuweka kwenye kikapu chake na kukimbia hadi nyumbani. Nyumbani alimtakasa majeraha yake na kumtengenezea kiota kidogo ndani ya sanduku. Mama yake alipomwona aliuliza, "Kofi, kwa nini unamtunza sana ndege huyu?" Kofi akajibu, "Mama, kila kiumbe kinahitaji huruma na msaada." Kila siku Kofi alimlisha ndege na kuzungumza naye kwa upole. Baada ya wiki kadhaa, bawa la ndege lilipona. Siku moja asubuhi ndege alianza kuimba kwa furaha. Kofi akafungua dirisha na kusema, "Sasa uko huru kuruka." Ndege akaruka juu angani kwa furaha. Kuanzia siku hiyo, watu wa kijiji walimjua Kofi kama mvulana mwenye moyo mwema anayependa kusaidia wengine.

Hapo zamani kulikuwa na msichana mdogo aliyeitwa **Amina** ambaye aliishi katika kijiji kilichokuwa karibu na mto mkubwa. Amina alipenda sana kutembea kandokando ya mto na kutazama mimea, samaki na ndege waliokuwa wakiruka juu ya maji. Siku moja asubuhi, aliamua kwenda mtoni kuchota maji kwa ajili ya mama yake. Alibeba ndoo yake na kuanza kutembea polepole akisikiliza sauti za maji yakitiririka.

Alipofika karibu na mto, ghafla alisikia sauti ya mbuzi mdogo akilia kwa huzuni. Amina alishangaa na kusema, **"Ni sauti gani hiyo? Inaonekana kuna mnyama anayehitaji msaada."** Alifuata sauti hiyo hadi akamwona mbuzi mdogo akiwa amenasa kwenye kichaka karibu na maji.

Amina alimkaribia kwa upole na kusema, **"Usiogope mbuzi mdogo, nitakusaidia kutoka hapa."** Kwa makini alianza kuondoa matawi yaliyokuwa yamemshika. Baada ya muda mfupi mbuzi huyo aliachiliwa.

Wakati huo mfugaji wa mbuzi alipita karibu na hapo. Alimwona Amina na kuuliza, **"Ni nani aliyemsaidia mbuzi wangu kutoka kichakani?"**

Amina akajibu kwa unyenyekevu, **"Nilimsikia akilia, ndiyo nikajaribu kumsaidia."**

Mfugaji alitabasamu na kusema, **"Umefanya jambo jema sana. Asante kwa kuwa na moyo wa huruma."**

Amina alijawa na furaha moyoni mwake. Aliporudi nyumbani alimweleza mama yake yaliyotokea. Mama yake akamwambia, **"Kumsaidia mwingine ni tabia nzuri sana."**

Kuanzia siku hiyo, watu wa kijiji walimjua Amina kama msichana mwenye moyo wa huruma anayependa kusaidia wanyama na watu wanaohitaji msaada.

ELIMU INAYOZINGATIA UMAHIRI

GREDI YA 5 2026

TATHMINI ENDELEVU

JINA: ____NAMBARI YA TATHMINI: __________________

SHULE: ____ TAREHE: ________________________________.

SHUGHULI ZA KISWAHILI (KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA)

Muda: Dakika 10 kwa kila mwanafunzi
Jumla ya alama: 20 **(Alama 30)**

SEHEMU A: KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA (Alama 10)

Maagizo kwa Mwalimu: Mwalimu amsalimie mwanafunzi kisha amwambie:
"Nitakuuliza maswali na utayajibu kwa Kiswahili kwa sentensi fupi na wazi."

1. **Duka ni mahali pa aina gani katika jamii?** Eleza kwa sentensi moja.______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
2. **Muuzaji ni nani na anafanya kazi gani dukani?**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
3. **Mnunuzi ni nani na kwa nini huenda dukani?**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
4. **Taja bidhaa mbili au zaidi zinazoweza kupatikana dukani.**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
5. **Eleza kwa nini ni muhimu kuwa na adabu unapoongea na muuzaji dukani.**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*
6. **Iwapo ungepewa pesa dukani, ungependa kununua nini na kwa nini?**______________________________ *(Mwanafunzi ajibu)*

SEHEMU B: KUSOMA KWA SAUTI (Alama 20)

Maagizo: *Soma kifungu hiki kwa sauti:*

Hapo zamani za kale kulikuwa na mvulana mdogo aliyeitwa Kofi ambaye aliishi katika kijiji kidogo karibu na msitu. Kofi alipenda sana kutembea msituni na kuchunguza mazingira. Siku moja ya asubuhi yenye jua kali, aliamua kuingia msituni zaidi kuliko alivyowahi kufanya hapo awali. Alibeba kikapu kidogo akitumaini kukusanya matunda. Alipokuwa akitembea, alisikia ndege wakilia na majani yakipeperushwa na upepo. Ghafla aliona ndege mdogo amelala chini. Ndege huyo alikuwa amejeruhiwa na bawa lake lilikuwa limevunjika. Kofi alimchukua kwa upole na kusema, "Usiogope ndege mdogo, nitakusaidia." Alimuweka kwenye kikapu chake na kukimbia hadi nyumbani. Nyumbani alimtakasa majeraha yake na kumtengenezea kiota kidogo ndani ya sanduku. Mama yake alipomwona aliuliza, "Kofi, kwa nini unamtunza sana ndege huyu?" Kofi akajibu, "Mama, kila kiumbe kinahitaji huruma na msaada." Kila siku Kofi alimlisha ndege na kuzungumza naye kwa upole. Baada ya wiki kadhaa, bawa la ndege lilipona. Siku moja asubuhi ndege alianza kuimba kwa furaha. Kofi akafungua dirisha na kusema, "Sasa uko huru kuruka." Ndege akaruka juu angani kwa furaha. Kuanzia siku hiyo, watu wa kijiji walimjua Kofi kama mvulana mwenye moyo mwema anayependa kusaidia wengine.

Hapo zamani kulikuwa na msichana mdogo aliyeitwa **Amina** ambaye aliishi katika kijiji kilichokuwa karibu na mto mkubwa. Amina alipenda sana kutembea kandokando ya mto na kutazama mimea, samaki na ndege waliokuwa wakiruka juu ya maji. Siku moja asubuhi, aliamua kwenda mtoni kuchota maji kwa ajili ya mama yake. Alibeba ndoo yake na kuanza kutembea polepole akisikiliza sauti za maji yakitiririka.

Alipofika karibu na mto, ghafla alisikia sauti ya mbuzi mdogo akilia kwa huzuni. Amina alishangaa na kusema, **"Ni sauti gani hiyo? Inaonekana kuna mnyama anayehitaji msaada."** Alifuata sauti hiyo hadi akamwona mbuzi mdogo akiwa amenasa kwenye kichaka karibu na maji.

Amina alimkaribia kwa upole na kusema, **"Usiogope mbuzi mdogo, nitakusaidia kutoka hapa."** Kwa makini alianza kuondoa matawi yaliyokuwa yamemshika. Baada ya muda mfupi mbuzi huyo aliachiliwa.

Wakati huo mfugaji wa mbuzi alipita karibu na hapo. Alimwona Amina na kuuliza, **"Ni nani aliyemsaidia mbuzi wangu kutoka kichakani?"**

Amina akajibu kwa unyenyekevu, **"Nilimsikia akilia, ndiyo nikajaribu kumsaidia."**

Mfugaji alitabasamu na kusema, **"Umefanya jambo jema sana. Asante kwa kuwa na moyo wa huruma."**

Amina alijawa na furaha moyoni mwake. Aliporudi nyumbani alimweleza mama yake yaliyotokea. Mama yake akamwambia, **"Kumsaidia mwingine ni tabia nzuri sana."**

Kuanzia siku hiyo, watu wa kijiji walimjua Amina kama msichana mwenye moyo wa huruma anayependa kusaidia wanyama na watu wanaohitaji msaada.

MWONGOZO WA KUSAHISHA

ELIMU INAYOZINGATIA UMAHIRI

GREDI YA 5 – 2026

TATHMINI ENDELEVU – KISWAHILI

Jumla ya alama: 30

SEHEMU A: KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA (Alama 10)

Majibu Yanayokubalika

Namba	Swali	Majibu Yanayokubalika	Alama
1	Duka ni mahali pa aina gani katika jamii?	Mahali pa kuuza na kununua bidhaa / biashara	1
2	Muuzaji ni nani na anafanya kazi gani dukani?	Ni mtu anayeuza bidhaa / anauza bidhaa dukani	1
3	Mnunuzi ni nani na kwa nini huenda dukani?	Ni mtu anaye nunua bidhaa / kununua bidhaa kwa matumizi	1
4	Taja bidhaa mbili au zaidi zinazoweza kupatikana dukani	Chakula, vinywaji, nguo, sabuni, vipodozi, nk. (ya angalau 2)	1
5	Eleza kwa nini ni muhimu kuwa na adabu unapoongea na muuzaji dukani	Kwa heshima, ili kuonekana mkarimu, kuimarisha mahusiano, kupata huduma nzuri	1
6	Iwapo ungepewa pesa dukani, ungependa kununua nini na kwa nini?	Kila jibu linaloeleza bidhaa na sababu halali (mfano: "Ningependa kununua matunda kwa sababu ni afya")	5

Jumla – Sehemu A: 10 alama

SEHEMU B: KUSOMA KWA SAUTI (Alama 20)

Rubriki ya Tathmini ya Kusoma kwa Sauti

Kiwango	Maelezo	Alama
Kuzidisha Matarajio	Mwanafunzi anasoma kifungu kwa sauti wazi, kwa uelewa, na kwa msisitizo sahihi; hafanyi makosa ya tahajia na sarufi; anaonyesha uelewa na hisia.	20
Kufikisha Matarajio	Mwanafunzi anasoma kwa sauti nzuri, inaonyesha uelewa; makosa machache ya tahajia au misemo hayathiri maana	16–19
Kukaribia Matarajio	Mwanafunzi anasoma kwa sauti inayoeleweka lakini kuna makosa ya tahajia, misemo, au kuonyesha hisia; uelewa ni wa kiasi	12–15
Chini ya Matarajio	Mwanafunzi anasoma kwa sauti duni, makosa mengi ya tahajia na misemo, uelewa hafifu	0–11

Vipengele vya Kutathmini (Kwa Kusoma Sauti)

1. **Usahihi wa misemo na tahajia** – 5 alama
2. **Sauti na msisitizo** – 5 alama
3. **Uelewa wa kifungu** – 5 alama
4. **Hisia na mvuto wa kusoma** – 5 alama

Jumla – Sehemu B: 20 alama

MWONGOZO WA ALAMA

Jumla ya Alama	Kiwango cha Umahiri	Maelezo
27–30	**Kuzidisha Matarajio**	Mwanafunzi anaelewa vizuri, anajibu kwa sentensi sahihi, na anaonesha ufasaha wa kusoma na kuzungumza
21–26	**Kufikisha Matarajio**	Mwanafunzi anajibu vizuri ingawa kuna makosa machache, na kusoma kwake kunafaa
15–20	**Kukaribia Matarajio**	Uelewa wa mwanafunzi na usahihi ni wa kiasi, baadhi ya sentensi haziko sahihi
0–14	**Chini ya Matarajio**	Mwanafunzi haelewi vizuri, sentensi hazikamiliki, makosa mengi, kusoma hakuna ufasaha

Mfano wa Upangaji wa Alama (Kusanya Sehemu A + B)

Sehemu	Alama ya Mwanafunzi	Kiwango cha Umahiri
A – Kusikiliza na Kuzungumza	8/10	Kufikisha Matarajio
B – Kusoma kwa Sauti	17/20	Kufikisha Matarajio
Jumla	25/30	Kufikisha Matarajio